

وفی ۱۶ تموز ۱۳۲۸ سنه

پازار ایرتسی فی ۱۴ شعبان ۱۳۳۰

|| جمعیت علمیہ اسلامیہ نك ناشر افکاریدر ||

مدیر مسئول
مکتب قضاء معلمین
کلبدلی
منیر

سر محرر :
فاتح مجیز درس عاملین
توقادلی
مصطفی صبری

صاحب امتیاز :
فاتح مجیز درس عاملین
نصوح افندی زاده
مصطفی عاصم

مندرجات

قسم تاریخی
طاہر المولوی
قسم ادبی
شوکت غونی
عباس لطفی

تاریخ اسلام
قلم
مقابله جلیلہ

محمد توفیق
محمد عاطف
مصطفی
خیر الدین

تفسیر
مدینت شریعہ
توحید ، تثلیث
دوقنور دوزی یرد

اعلان

نسخہ سی ۱ غروش

آبونہ اجرتی (پوستہ اجرتیہ برابردر)

ممالک اجنبیہ ایچون :
۱۳,۰۰۰ فرانق
» ۶,۰۰۰

استانبول و ولایات ایچون :
بر سنہ لکی ۵۰ غروش
آلنی ایلنی ۲۵ »

درج اولنیمان اوراق اعاده ایدلر

قارئلر مزہ

اکثر مقالاتہ آیات کریمہ واحادیث نبویہ درج ایدلش بولندینی نظر اعتبارہ آلنہ رق رعایتسز لکده بولنلما می رجا اولنور .

مطبعة [توسیع طباعت] باب عالی قارشو سنده عدلیہ خانی نومرو ۱۹۹

اولوب کندی کی جری وجسور بولونان حاب حاکی ایله هرقل طرفدن دعوت اولونمش اظهار ایتدکاری فکر مقاومت اوزدیرینه کوندهرله جک عسکرله تأیید اولوناجقاری وعد ایدیلشدی .

لوقا . هرقل وعیدنه رغماً اها ایستک مصالحه فکرنده بولونشه حدت ایتدیه ده آرزوی عمومی به قارشی طور اما . به جفتی آکلادینی جهته ایشی حیل به دوکه رک برسه لک بر صلح عقد ایتک ایسته دی . برمکتوب بازوب (اصطخر) اسمنده وعربجه آشنا برپایاسه ابو عبیده حضرتلری نه کوندهردی .

اصطخر ، حصده بولونان اسلام اردوسنه کلدیکی وقت مجاهدلر سردارلرینک امامتیه ایتدینی نمازی قیلورلردی ختام صلاته قدر کال تعجیله اولری تماشا ایتدی . بعده ابو عبیده حضرتلرینک حضورینه کتورولوب تعظیماً سجده ایله مک ایسته دی . فقط جناب سردار :

— هیمز اللهک قولری یز ، عباداللهک بربرینه سجده ایتمه ی لایق دکلدیر . دیه رک بابایی سجده دن منع ایتدی اوراده بولونان خالد بن الولیده ، شایروب قالان پیااسه : — نه ایستورسک ، نیجین کلدک سؤالنده بولوندی . پیااس :

— قدرین وعواصم حاکمک ایله جیسی یم ، طیفندن برعربضه کتیردم . دیه رک حامل اولدینی مکتونی ویردی که مکتکترینک مسه حکم اولوب یوزیل اوغراشیلشه تسخیری قابل اولمادینی یازیلدقدن صوکر احضا قان دیوکه مک ایچین هرقلک خبری اولمان برسنه مدتله مصالحه بایمق ایسته نیلیدی بونک ایچین ده مملکت سرحدینه برعلامت دیکه رک عربلرک غارت ائساننده اوعلامتلی تجاویز ایتهملی لازم کلیدی یازیلشدی .

مکتوبک ختام قرآننده خالد بن الولید حضرتلری جناب ابو عبیده به — یز نصرته مؤید وامت محمدن اولمقه محمد قیلان جناب حقه یمین ایدهرم بومکتوب ، مصالحه دکل ، محاربه

عیسی نک بزه تبشیر ایتدیکی [پیرقتیوس] یعنی احمد عربی محقق بوذات عالیقدر سعادت اخروی به وسلامت ونسویه اوزو ایدن بلا توقف بو دینه کیرسین دبه (روما) — لوقا . قرلنده دین عالی اسلامک حقی کمال متانتیه اعلان ایتش ایسه ده او وحشی رومالیر طرفندن مشارالیه حضرتلری . قتل واعدام ایدیلوب وجود مسعدت مأنوسی بارچه پارچه ایدیه رک روما قبولری اوزرینه تعلیق ایدیلکله انجمن عالمده ایله ک اسلام شهیدی اوراده عازم کلشن سرای جنت اولمشدر رحمة الله علیه ورضی الله عنه

خلاصه دوزینک دیدیکی وخیل ایتدیکی کی یزانسلر دخی مشرف انقراض برحاله دکل ایدی حکومت مرقومه سالف الذکر غایت قوی الشکیکه اولوب حق . عربستانک برقسم مهمنی اشغال ایدن [ال جفته] دخی حکومتک قیصرک اداره سی ائتنده بولمغه ازهرجهت بتون دوشمنلرینه مقاومت ایدمه جک برحال ظاهر آکنده یلرنده موجود ایدی بناء علیه دوزینک بوراده کی سوزلری دخی دیکرلری کی حقیقتدن بید خطا لود سوزلر اولدینی غرضکارلنک بر نمونه سیدر

مابعدی وار

بایزید درسعاملرندن

نوشهرلی خیرالدین

قسم تاریخی

تاریخ اسلام صحائفندن شام فتوحاتی :

فتح قنسرین

ابو عبیده حضرتلرینک جزیه کذار اولانلره امان ویردیکی ایشیدن قنسرین اها ایسی ده بالمشاوره جناب سرداره بر مرخص کوندهروب امان دیله مه به قرار ویردیله . فقط قرار واقعدن حاکمک لرینک معلوماتی یوقدی . (لوقا) ده نیلن بو حاکم ، شدت وسطوت اصحابندن

درد بیک دینار ، یوز اوقیه (۱) کوموش ، حلب
فناشدن بیک قات البسه ، بیک (وسق) (۲) ده طعام .

فکرکنده بولونان بر آدم طرفدن یازیلش . دیدکدن صوکر ا
اصطخره توجیه خطاب ایله :

« سز ، حیله ایتمک ایستورسکیز . بزدن برسنه ملک مدت
آلدقن صوکر ا ایمراتور کزک عسکرخی بکایه جکسکیز .
عسکرک ورودنده عهدکری نقض ایله محاربه قالداجکسکیز
بونو بیلدیکمز حالده سزه وعد ایدیوروز . برسنه دن اول
ایمراتور کزک عسکری کلدیکی حالده ینه حرب ایده جکمز
کبی شهرده اوپوروب محاربه به اشتراک ایتمن اهالی نی
دشمن فرض ایله مه جکمز ، دیدی . اصطخر : - بوشرطی
حای برمهاده یازیکیز ، جواخی ویدی . خالد :

« بامیر ! ذی القعدة ابتداسدن (*) اعتباراً برسنه
دوام ایتمک اوزره بر مصالحه نامه یاز دیدی . ابوعبیده
حضرتلری ده اوصورتله برکاغد یازدینی صراده اصطخر :
« ایها الامیر ! بزم ملک حلب بلادیله همحدوددر .
اورالرده باباجکیز غارتلرده بزم طرفه تجاوز ایلمک ایچین
برعلامت وضع اولونمالی ، دیدی . ابوعبیده حضرتلری ده
مأمور مخصوص اعزامیله قنسرین حدودنی تحدید ایتدیره .
جکمی سوله دی . اصطخر ایسه

« - مأمور اعزامنه حاجت . بزبردیره دیکر اوسته ده
هر قات تصویرخی وضع ایده رز . اونی کورنلر ، بری
طرفه کیمزلر ، دیدی . ابوعبیده حضرتلری :
« بکی ، اوله اولسون : دیبره مک مصالحه نامه نی اصطخر
ورددکن صوکر ا وضع اولوناجق علامتک تجاوز ایدیلمه سی
ایچین اوردوده ندا ایتدیردی .

اصطخر ، مصالحه نامه نی آلوب لوقایه کوتوردی . قنسرین
حاکمی ، بوک نمون اولدی وحدود بوینده بربره ک دیکر یروب
اوزرینه هر قات تختده اوطوروشنی مصور برسم یایدیردی
که بالآخره اونی کورن مجاهدین اسلام دبره مک بری طرفه
کچمزدی .

قنسرین وعواصم اهالیسی ، برسنه مک بر مصالحه یامق
ایچین اهل اسلامه شونلری ویرمشلردی :

(۵) ۱۴ نجی سنه هجریه ذی القعدة سی .

حلب حدودی داخلنده غارت اجرا ایدن مفرزه لردن
بری . برکون علامت منصوبه جوارنده جنبدیک تعلیمی
یابارکن (ابوجنده) نامنده کی دلاورک مزراقی قضا
دیره مک اوستنده کی هر قات صورتنه تصادف ایده مک بر
کوزخی چیقاردی .

شو قضاء اوزرینه اوراده کی محافظلرک یاباغره سی ده
عیوقه جقدی . بونلر هم باغیروب چاغیردیلر . هم ده
کیدوب قنسرین حاکمه خبر ویردیلر .

حاکم درحال بیک سواری ایله اصطخری ابوعبیده
حضرتلرینه کونده روب عهدک نقض ایبدیکندن شکایت ایله دی .
جناب سردار قطعاً خبری اولمادیقی سوله دکن
صوکر ا مسئله نی تحقیق ایتدو . ایشک قصدی اولمادیقی
آکلاشلینجه اصطخره :

« - برقصادر اولش . سزی راضی ایتمک ایچین نه
یایمالی ؟ دیبه صوردی .
اصطخرک یاننده کی روملر :

« امیرکزک کوزخی چیقارمقه راضی اولورز !
دیدیلر . ابوعبیده حضرتلری ، محضا اهل اسلام نقض
عهد ایتدی دیدیرمه مک ایچین :
« ایشته بن بوراده م ، کلک کوزمی چیقارک .
تکلیفنده بولوندی .

« سنک دکل ، بوبوک امیرکزک ! دیبره حضرت
عمری قصد ایتدیلر .

بو تریبه سزلکی ایشیدن مجاهدلر حدتله نوب حریرلری
اولدورمک ایستدیلر فقط جناب سردار منع ایتدی .

(۱) الاوقیه : بضم الهمزة وتشدید الیاء اوقه دیکلری
وزن کی هر بره بردلو اولور . لکن عنداهل النرع : قرق
درهمدن وعند البعض یدی . مثال وبعضلری طغوز مثقالدردیلر .
« اختی کبیر » (صاع) . (۲) الوسق : بالفتح جمع اتمک
معناستدر . والتش وسق دیرلر . هر صاع درد (من) وهر
من ، ا یکی یوز التمش درهمدر .

قائبہ نک تبدلی

کچن بازار اترتی کوئی مقام صدارت عظمیٰ غازی
مختار باشا حضرت نرینہ و مقام مشیخت علیا دخی اسبق
شیخ الاسلام جمال الدین افندی حضرت نرینہ توجیہ بیورلش
و مشارالہ قائبہ نی تشکیل ایدرک اہالینک آتشلری آرہ۔
سندہ باب عالیہ کشدر قائبہ نک تجربہ دیدہ و کارازمودہ
ذواتدن تشکل ایتمی داخلا و خارجا منونی موجب اومشد۔
جناب حقدن موفقتیلرینی تمی ایلرز ۔

ایشک صاریہ صاراجنی آکلایان اصطرخرده ابو عبیدہ
حضر تلیرنک رسمی بایلوب اونک کوزی چیقار یلارینی
ایلری سوردی ۔ کذا

ہر ایک طرف، بوکاراضی اولونجه حضرت ابو عبیدہ نک
رسمی بایدیلم و کوز برلرینہ برر جام طاقدیلم۔ روملردن
بری ۔ بر درمکہ آسیلان او صورتنہ عیوم ایدہ رک النده کی
مزارقہ طاقیلان جاملی قیردی ۔

روملر، بونک اوزرینہ عودت ایتدیلم۔ قنسرین حاکمی
ماوقی ایشیدوب ہر فلک انتقامی آلدہ ! دیبہ سوبندی ۔
ابو عبیدہ حضر تلیر دہ سنہ نک خاتمہ انتظار آورادہ قالدی۔

طاہر المولوی

قلم

اول ماخلق اول قامت دلدار قلم [*]
باعث اصل وجود دو جہاندر جودی
نقطۂ نور ازل تاباید نکتہ فروز
بوفضا ایجرہ تقاضای قضایای قضا
شرح صدر آیتنک مظهر یکدانہ سیدر
در مکنون حقایق اولہرق لفظۂ نون
دم اورر عشق ایلہ اسرار خدادان نغمی
بخش نظم ایلیور آہنک جہاندارای ایلہ
کہ بر اقلیم طورر قبضۂ لطفندہ انک
مرحل بی بدلی دشت بہشت وصلت
لال ایدر عقل معاشی دہ بو عشر تکمدہ
اولور انبیق دل وجانہ برانبوۂ فیض
کورینور سری کل ایلہ زوالک اندہ
ہمدہ عشقہ مایلینی اشعار ایلر
ناثل عید فصاحت اولور استاد الدہ
ضبط ایچون شاهد معنائی درونندہ رسن
روح تصویری قالبی گری مانیدن ہیچ
کرچہ زاریلہ زار اولدی قلم وش غوی
[*] قلم معنوی «روح اول» صلیم ۔

لوح وحدتدہ بوکثرنہ رقصار قلم
کھرذات کہ مجلای و داد کار قلم
نہ کہ کوینندہ موجود ہپ آتار قلم
سیر ایدر ہریری برجرم ضیا بار قلم
ایکی شق اولدی انکچون دل ہشیار قلم
درج قرآنندہ ہمزاز لذتزار قلم
یک کھرذر نی ایلہ طینت زخار قلم
تارومازی دلہ ساز حکمتار قلم
کاد اولور یازدہ اشکر قہار قلم
اوغراماز حجر ایلنہ قافہ سالار قلم
طاشسہ ربالندہ یمانۂ سرشار قلم
دھرہ برتو آقیدیر ہامۂ نوار قلم
رسم ایدر دائرۂ عبرتہ برکار قلم
اھلنک غبرینہ اسراردر اشعار قلم
باش فدا ایلیہرک کبش دم ایثار قلم
ربط ایچون زلف مضامینی تل اوتار قلم
فائق ارنشکہ اوصورتکہ دشوار قلم
قوتن بخش ایدن اول تاب تن زار قلم

دانشزادہ

شوکت غوثی